

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 8.

16. aprillil 1938.

Nr. 8.

Riigi kunstikoolide seadus.

Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seadus.

Riigihoidja juhend noorsoo organiseerimise alal nr. 1.

Avalike kaubanduskoolide tunnikava määrus.

Avalike tööstuskeskkoolide tunnikava määrus.

Majanduslikesse õppeasutistesse õpilaste vastuvõtmise ja nende õppeasutiste klassi ning kooli õpingute lõpetamise ja kutsete omandamise määrus.

Alg- ja täienduskoolide rakendusraamatute määrus. Lisad.

Kutseliste eri- ja oskusainete õpetajate Pedagoogilise Klassi õppetöö korralduse määrus.

Korraldus tantsukursuste juhatajale ja tantsuõpetajale.

Haridusmin. Koolivalitsuse 1938. a. 26. märtsi ringkiri nr. 32412 klassijuhataja aruande asjas.

Haridusmin. 1938. a. 4. aprilli ringkiri nr. 316 õpilaste progümnaasiumi reaalkooli ja gümnaasiumi I klassi vastuvõtmise asjas.

Haridusmin. Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 9. aprilli ringkiri nr. 342 kooliruumide suvise korrashoiu asjas.

Haridusmin. Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 11. aprilli ringkiri nr. 354 õpilaste ekskursioonide ja kodumaa tundma õppimise asjas.

AMETLIK OSA.

Riigi kunstikoolide seadus.

RT 1938, 34, 278.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 30. märtsil 1938.

I.

Seaduste Kogu VI k. 1938. a. vlj. 1. jagu täiendatakse seadusega nr. 20 ülaltoodud pealkirjaga:

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Käesoleva seaduse alla kuuluvad:

- 1) Riigi Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kool ja
- 2) Riigi Kõrgem Kunstikool.

§ 2. Riigi Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli ülesandeks on:

- 1) tarbekunsti-osakondades -loomingu- ja juhtimisvõimeliste tööjõudude ettevalmistamine kunstikäsitöö alal ja vastavate tööstuste vajadusteks, samuti nõuandmine tarbekunsti alal tegutsevaile isikule ja asutistele;
- 2) kujutava kunsti osakondades — kunstihariduse andmine ja loova kunstivõime arendamine.

§ 3. Riigi Kõrgema Kunstikooli ülesandeks on loovate kunstivõimete arendamine, kunsti ja tarbekunsti edendamine ja riigile ning rahvale tarvilike eriteadmusega ja võimetega asjatundjate ettevalmistamine kujutava ja tarbekunsti alal.

§ 4. Riigi Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli ning Riigi Kõrgemat Kunstikooli peab ülal riik.

2. peatükk.

Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kool.

§ 5. Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kool on kõrgema astme kutsehariduslik õppeasutis ja ta töötab Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse alusel niivõrd, kui see käesoleva seadusega ei ole korraldatud teisiti.

§ 6. Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli õppeaja kestus on neli aastat, mis õppetegevuse järjekorra suhtes jaguneb üheaastaseks üldklassiks ja kolmeaastaseks töökodade-astmeks.

§ 7. Üldklassis õpetatakse kunsti ja üldhariduslikke õppeaineid. Töökodade-astmes arendatakse õpilase kunstimaitset ja kunstilise loomingu võimet ning õpetatakse tööoskust ja vastavaid eriaineid.

§ 8. Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli töökodade-aste jaguneb järgmistesse osakondadesse:

- 1) tarbekunsti alal: a) dekoratiivmaali-osakond, b) tarbeskulptuuri-osakond, c) graafikaosakond, d) tekstiilosakond, e) sise- ja aiandusarhitektuuri-osakond, f) keraamikaosakond, g) nahatöö- ja raamatuköite-osakond ja h) metall-ehistööde osakond;
- 2) kujutava kunsti alal: a) maaliosakond ja b) skulptuuri-osakond.

Osakonnad võivad jaguneda erialade järgi harudesse. Osakondadel on vastavad töökojad ja ateljeed.

§ 9. Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli õpilased, kes on lõpetanud üldklassi, saavad vastava tunnistuse, kuna need, kes on lõpetanud töökodade-astme, saavad lõputunnistuse. Need tunnistused antakse Haridusministri vastavas määruses ettenähtud korras ja alustel.

§ 10. Tarbekunsti-osakondade lõpetajad, kes on kolm aastat praktiliselt töötanud omal erialal, omandavad vastavalt erialale ühe järgnevaist kutseist: 1) õpetatud dekoratiivmaalija, 2) õpetatud tarbeskulptor, 3) õpetatud graafik, 4) õpetatud asjatundja tekstiil- või kunstkäsitöö alal, 5) õpetatud asjatundja sise- või aiandusarhitektuuri alal, 6) õpetatud keraamik, 7) õpetatud asjatundja kaunistatud nahatööde ja raamatuköitmise alal ja 8) õpetatud asjatundja metall-ehistööde alal.

Kutsetunnistused antakse Haridusministri vastavas määruses ettenähtud korras ja alustel.

§ 11. Kujutava kunsti osakondade lõpetajaile antavail lõputunnistustel märgitakse kutselise nimetusena vastavalt õpetatud maalija või õpetatud skulptor.

§ 12. Haridusministri otsusel võib tarviduse korral avada ka teisi osakondi peale § 8 nimetatute kui ka ajutiselt sulgeda § 8 nimetatuid.

Uute osakondade lõpetajaile antavad kutsed või kutselised nimetused määrab Haridusminister.

§ 13. Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kool on ühisõppeasutis.

§ 14. Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli juures asub ja töötab Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse § 15 alusel avaliku erikoolina Riigi Trükitööstuskool, mille õppeaja kestus on neli aastat.

Haridusministri otsusel võib avada Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli juures ka teisi tööstus- ja erikoole neil tööstusaladel, mis vastavad töökodade-astme erialadele. Samuti võib Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli juures avada kursusi tööstuse, tarbekunsti ja kunsti aladel Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori otsusel. Nende koolide ja kursuste avamine toimub riigieelarves selleks ettenähtud krediitide piirides.

§ 15. Tarbe- ja Kujutava Kunsti Koolis on ametis järgmised isikud: 1) direktor, 2) inspektor, 3) osakondade juhatajad, 4) õpetajad ja instruktorid, 5) arst, 6) varahoidja, 7) tarvilikud kantseleijõud ja teenijad.

§ 16. Osakondade juhatajad ja nende ülesanded määrab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli direktori ettepanekul.

§ 17. Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli arsti ja varahoidja kinnitab ametisse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor. Õppejõudude ametisse seadmine toimub Õppejõudude teenistuse seaduse alusel.

3. peatükk.

Kõrgem Kunstikool.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 18. Riikliku asutisena allub Kõrgem Kunstikool Haridusministeeriumile ja kuulub Kutseoskuse Osakonna asutiste hulka. Kõrgema Kunstikooli õppetegevusse puutuvate küsimuste otsustamisel Haridusministeerium kuulab ära kooli arvamuse.

§ 19. Haridusministril on õigus igal ajal kontrollida ja revideerida Kõrgema Kunstikooli administratiivset, majanduslikku ja õppetegevust selleks volitatud isikute kaudu.

§ 20. Kõrgema Kunstikooli õppe- ja asjaajamiskeeleks on eesti keel. Erakorralistel juhtudel on Haridusministril õigus Kõrgema Kunstikooli nõukogu põhjendatud ettepanekul lubada mõnda õppeainet õpetada ka mõnes võõrkeeles, kuid mitte rohkem kui kahe aasta jooksul.

2. jagu.

Õppetöö korraldus.

§ 21. Kõrgema Kunstikooli õppeaja kestus on kolm aastat, kusjuures andekatele Riigi Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli lõpetanuile võimaldatakse Kõrgema Kunstikooli lõpetamine kahe aastaga.

§ 22. Kõrgemal Kunstikoolil on: 1) maaliosakond, 2) skulptuuri-osakond ja 3) tarbekunsti-osakond.

Osakonnad võivad jaguneda erialade järgi harudesse.

Uute osakondade avamine võib toimuda Vabariigi Valitsuse otsusega Haridusministri ettepanekul.

§ 23. Kõrgema Kunstikooli õppekavades määratakse kindlaks õppeained ja nende õpetamise ulatus üksikuis osakondades, samuti kõigile osakondadele sunduslikud ained ja nende õppimise järjekord semestrite järgi.

Õppekavad töötab välja Kõrgema Kunstikooli nõukogu ja kinnitab Haridusminister Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori ettepanekul.

§ 24. Kõrgema Kunstikooli õppeaasta jaguneb sügis- ja kevadsemestriks. Sügissemester kestab 1. septembrist kuni 20. detsembrini, kevadsemester — 8. jaanuarist kuni 1. juunini.

3. jagu.

Kõrgema Kunstikooli juhtimine.

§ 25. Kõrgema Kunstikooli juhtimist ja valitsemist teostavad direktor, inspektor, nõukogu ja osakondade juhatajad.

§ 26. Direktor on Kõrgema Kunstikooli tegevuse juhtija ja seaduslik esindaja asjaajamisel kohtuis ja ametiasutistes. Ta otsustab Kõrgema Kunstikooli administratiivsed, majanduslikud ja distsiplinaarsed asjad ja hoolitseb selle eest, et õppetöö ja õpilaste edasijõudmine tarvilikult edeneks. Direktor valvab Kõrgema Kunstikooli tegevuse seaduslikkuse, samuti Kõrgema Kunstikooli varade alal- ja korrasoleku iärel.

§ 27. Direktor on Kõrgema Kunstikooli õppejõudude, ametnike ja teenijate otsekohene ülemus; tal on õigus nende tegevust igal ajal kontrollida ja neilt teateid ja seletusi nõuda.

§ 28. Direktor kirjutab alla kõigile Kõrgema Kunstikooli poolt väljaantavaile dokumentidele ja Kõrgema Kunstikooli nimel saadetavaile kirjadele. Direktor koostab Kõrgema Kunstikooli aastaaruande ja eelarve ning esitab need Haridusministeeriumile.

§ 29. Direktori määrab ametisse Vabariigi President. Kandidaadid direktori kohale seab üles Kõrgema Kunstikooli nõukogu.

Kõrgema Kunstikooli direktor võib ühtlasi olla Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli direktoriks.

§ 30. Inspektor on direktori lähemaks abiks Kõrgema Kunstikooli sisemise elu korraldamisel ja täidab viimase puudumisel või haiguse korral tema kohuseid. Eriti valvab inspektor selle järele, et õpetajad ja õpilased korralikult õppetööst osa võtaksid ja et koolis valitseks kord.

Kõrgema Kunstikooli inspektor võib olla ühtlasi Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli inspektoriks.

§ 31. Kõrgema Kunstikooli nõukogu moodustavad Kõrgema Kunstikooli direktor, inspektor ja õppejõud. Haridusministri otsusega võib nõukogu liikmete arvu täiendada kuni kolme liikmega väljastpoolt.

§ 32. Kõrgema Kunstikooli nõukogu arutamisele ja otsustamisele kuuluvad järgmised asjad:

- 1) kooli sisemisse tegevusse puutuvad üldised pedagoogilised ja kunstilised küsimused;
- 2) õppekavade, õpilaste vastuvõtmise ja lõpetamise korra väljatöötamine;
- 3) Kõrgema Kunstikooli lõpetajaile tunnistuste ja diplomite väljaandmise otsustamine;
- 4) direktori, inspektorite ja õppejõudude kandidaatide valimine;
- 5) Kõrgema Kunstikooli kodukorra ja õpilaste kohta käivate määruste kinnitamine;
- 6) Kõrgema Kunstikooli auprofessorite valimine.

§ 33. Kõrgema Kunstikooli nõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt $\frac{2}{3}$ liikmeid, nende hulgas direktor või inspektor. Hääletamine toimub avalikult, välja arvatud valimised. Ettepanek loetakse vastu võetuks, kui selle poolt on enamus koosolijast. Kõrgema Kunstikooli au-

professori valimine loetakse jaatavalt otsustatuks, kui poolt on $\frac{2}{3}$ kõigist nõukoguliikmeist.

§ 34. Nõukogu kutsub kokku direktor tarviduse järgi.

Direktor on kohustatud nõukogu kokku kutsuma, kui vähemalt $\frac{1}{4}$ nõukoguliikmeist seda kirjalikult nõuab.

Koosoleku kutses peavad tähendatud olema päevakorra-küsimused.

§ 35. Nõukogu juhatajaks on direktor või inspektor.

Nõukogu koosolekute protokolljaks on Kõrgema Kunstikooli sekretär.

§ 36. Osakonna juhataja hoolitseb selle eest, et osakonna õpetajad teostaksid kooli nõukogu otsuseid ja täidaksid õppekava nõudeid korralikult, annab nõu ja seletusi osakonna õpilastele ning hoolitseb nende üldise edasijõudmise eest.

§ 37. Inspektori ja osakondade juhatajad määrab ametisse Haridusminister Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori ettepanekul Kõrgema Kunstikooli nõukogu poolt esitatud kandidaatidest, kusjuures inspektor võib olla ühe osakonna juhatajaks.

4. jagu.

Ametnikud ja teenijad.

§ 38. Kõrgema Kunstikooli asju ajab sekretär. Peale tema on Kõrgemal Kunstikoolil varahoidja ja teised koosseisus ettenähtud ametnikud ja teenijad.

§ 39. Kõrgema Kunstikooli ametnike ja teenijate ametisse määramine ja ametist vabastamine toimub Kõrgema Kunstikooli direktori otsusega.

§ 40. Ametnike ja teenijate lähemad ülesanded ja kohused määratakse kokukorras, mille kinnitab direktor.

5. jagu.

Õppejõud.

§ 41. Kõrgema Kunstikooli õppejõud jagunevad:

- 1) määralisteks, kellel on vähemalt 50% nädalatundide normaalarvust;
- 2) tunniandjaiks, kelle nädalatundide arv on alla 50% vastavast normist;
- 3) kohusetäitjaiks, kes on sellena ametisse kinnitatud.

§ 42. Kõrgema Kunstikooli õppejõudude nädalatundide normaalarvud määratakse kindlaks sellekohases tasude seaduses.

§ 43. Kõrgema Kunstikooli õppejõududeks võivad olla isikud, kellel on sellekohane kõrgem haridus või kõrgem ettevalmistus omal erialal ja kes peale selle on avaldanud oma võimeid kunstilises või kunstipedagoogilises tegevuses.

Juhul, kui ei leidu eelmises lõikes loetletud nõudeile vastavaid isikuid, võidakse määrata õppejõu kohusetäitjaks teisi küllaldase ettevalmistusega ja vilumusega isikuid.

§ 44. Nimetuse ja palga poolest jagunevad Kõrgema Kunstikooli õppejõud õpetajaiks, vanemaiks õpetajaiks ja professoreiks.

Vanemaks õpetajaks võib edutada üld- ja eriainete õpetajat, kes, omades kõrgemat haridust või kõrgemat ettevalmistust omal erialal, on osutanud silmapaistvaid kunstilisi võimeid ja vähemalt 5 aastat hea eduga on õpetanud Riigi Kõrgemas Kunstikoolis või mõnes teises õppeasutises.

Professoriks võib edutada eriainete vanemat õpetajat, kes on osutanud eriti silmapaistvaid võimeid omal erialal ja kes on vähemalt 5 aastat vanema

õpetajana hea eduga õpetanud oma eriainet Riigi Kõrgemas Kunstikoolis või mõnes teises kõrgemas õppeasutises.

§ 45. Vabale õppejõu kohale valib kooli nõukogu 1—3 kandidaati. Ühe neist kandidaatidest määrab ametisse Haridusminister või mittekinnitamise korral saadab asjatoimetuse tagasi uueks otsustamiseks. Ametisse määramise ettepanekud teeb Kõrgema Kunstikooli direktor Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori kaudu.

§ 46. Kui ükski õppejõu kohale kandideerinuist Kõrgema Kunstikooli nõukogus tarvilikku enamust ei saa või esitatud kandidaadid jäetakse kinnitamata, võib Haridusminister määrata õppejõu Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt esitatud kandidaatide hulgast.

§ 47. Õpetaja edutamine vanemaks õpetajaks ja vanema õpetaja edutamine professoriks toimub kooli nõukogu valikul. Küsimus otsustatakse nõukogu kinnisel hääletamisel.

Otsus kuulub direktori ettepanekul Haridusministri kinnitamisele.

§ 48. Muud palgalist ametit riigi-, omavalitsus- või erateenistuses võivad Kõrgema Kunstikooli määralsed õppejõud pidada kooli nõukogu nõusolekul ja Haridusministri loaga tingimusel, et teise ameti pidamine ei takista nende ülesannete täitmist Kõrgemas Kunstikoolis.

§ 49. Kõrgema Kunstikooli õppejõudude ametist vabastamine, samuti nende ajutine vabastamine ametikohuste täitmisest toimub Õppejõudude teenistuse seaduses ettenähtud korras ja alustel.

Kunstilise või teadusliku töö tegemise otstarbel võib õppejõud saada tööst vabastamist palga edasisaamise õigusega üheks poolaastaks või aastaks, mitte aga sagedamini kui viie poolaasta või viie aasta järel tema sellekohasel soovil. Vabastamise otsustab Haridusminister Kõrgema Kunstikooli direktori ettepanekul. Vabastuse kasutamise kohta esitatakse aruanne Kõrgema Kunstikooli direktori kaudu Haridusministrile.

§ 50. Kõrgema Kunstikooli õppejõud saavad palka ja pensioni vastavate seaduste järgi.

§ 51. Kõrgemal Kunstikoolil on õigus valida silmapaistvate teenetega ja tunnustatud kodu- ja välismaa kunstnikke oma auprofessoreiks.

§ 52. Auprofessorite valimine toimub Kõrgema Kunstikooli nõukogu poolt direktori ettepanekul. Auprofessori valimine loetakse jaatavalt otsustatuks, kui poolt on $\frac{2}{3}$ kõigist nõukoguliikmeist.

6. jagu.

Õpilased.

§ 53. Kõrgemasse Kunstikooli võetakse vastu mõlemast soost isikuid, kes on lõpetanud Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooli või Riigi Kunsttööstuskooli töökodade-astme või kellel on gümnaasiumi- või kolmeaastase õppeajaga kõrgema astme kutsekooli haridus ja kes osutavad küllalt annet ja võimeid koolis töötamiseks.

Need Kõrgema Kunstikooli õpilased loetakse üliõpilasteks.

§ 54. Kõrgemas Kunstikoolis võivad veel õppida, kui ruumid ja sisseseeded seda võimaldavad:

- 1) vabaõpilased, kes ei oma § 53 ettenähtud haridust ja kes õpivad kõiki vastava osakonna õppekavades ettenähtud õppeaineid;
- 2) aineõppijad, kes õpivad üksikuid aineid või ainete rühmi.

§ 55. Õpilaste vastuvõtmine toimub Kõrgema Kunstikooli nõukogu poolt väljatöötatud ja Haridusministri poolt kinnitatud määruste järgi.

§ 56. Kõrgemas Kunstikoolis õppimise eest võetakse õpilastelt ja aineõppijailt maksu, mille suuruse kinnitab Haridusminister Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori ettepanekul.

§ 57. Kõrgema Kunstikooli nõukogul on õigus vabastada õppemaksust osakonna juhataja ettepanekul kehvemaid ja andekamaid õpilasi osalt või täiesti, kusjuures vabastatute õppemaks võib ulatuda kogusummas kuni 20% kogu õppemaksu sissetulekust. Peale selle võivad õpilased saada toetust sellekohasest riiklikust krediidist või teistest summadest Kõrgema Kunstikooli nõukogu poolt väljatöötatud ja Haridusministri poolt kinnitatud määruste põhjal.

§ 58. Kõrgema Kunstikooli üliõpilased moodustavad üliõpilaskogu, mille ülesandeks on Kõrgema Kunstikooli üliõpilaskonna esindamine, üliõpilaste vaimsete huvide arendamine ja muude üldkasulike ürituste teostamine. Üliõpilaskogu töötab Haridusministri poolt kinnitatud põhikirja alusel.

§ 59. Kõrgema Kunstikooli üliõpilased ja õpilased võivad asutada enesearendamise otstarbel omavahelisi organisatsioone. Nende organisatsioonide põhikirjad kinnitab Kõrgema Kunstikooli direktor.

§ 60. Kõrgema Kunstikooli üliõpilased ja õpilased võivad avalikult kanda vormipeakatet ja eristusmärke, millede kuju kinnitab Kõrgema Kunstikooli direktori ettepanekul Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor.

§ 61. Kõrgema Kunstikooli lõpetamise korra töötab välja Kõrgema Kunstikooli nõukogu ja kinnitab Haridusminister.

§ 62. Kõrgema Kunstikooli lõpetanud üliõpilased saavad kujutava kunstniku või tarbekunstniku diplomi. Kõrgema Kunstikooli lõpetanud vabaõpilased saavad kooli lõputunnistuse. Aineõppijaile antavais tunnistustes näidatakse, missuguseid aineid ja mis aja vältel nad on Kõrgemas Kunstikoolis õppinud.

§ 63. Kõrgema Kunstikooli diplomitele ja lõputunnistustele kirjutavad alla direktor, osakonna juhataja ja sekretär, teistele tunnistustele ainult direktor ja sekretär.

7. jagu.

Majapidamine.

§ 64. Kõrgemat Kunstikooli peetakse ülal:

- 1) riigieelarve korras selleks määratud krediidist,
- 2) Kõrgema Kunstikooli erisummadest.

§ 65. Riigieelarve korras Kõrgemale Kunstikoolile antavad summad tarvitatakse riigieelarve määruste järgi.

§ 66. Kõik õppemaksudest, ruumide üürist, annetistest, päranditest, tellimistöödest ja teistest ettevõtetest saadud tulud moodustavad Kõrgema Kunstikooli erisummad. Need summad tarvitatakse eeskätt Kõrgema Kunstikooli tegevuse arendamiseks, seadmete ja õppevahendite soetamiseks, stipendiumideks ja toetusrahadeks õpilastele ja üliõpilaskogule.

Erisummade eelarve koostab Kõrgema Kunstikooli direktor ja kinnitab Vabariigi President.

S. jagu.

Kõrgema Kunstikooli õigused.

§ 67. Kõrgemal Kunstikoolil on õigus kujutava ja tarbekunsti edendamise otstarbel korraldada avalikke kunstinäitusi ja loenguid, kokku kutsuda asjaomaste tegelaste kongresse, välja anda tema tegevusalasse puutuvaid raamatuid ja trükitooteid ja jagada auhindu.

§ 68. Kõrgemal Kunstikoolil kui juriidilisel isikul on õigus omandada, pantida ja võõrandada vallas- ja kinnisvara, sõlmida lepinguid ja esineda Vabariigi kohtuis riigiasutistele ettenähtud korras.

§ 69. Kõrgema Kunstikooli tarvidusteks välismaalt toodavad õppe-seadmed ja õppeabinõud, nende osad, õppematerjalid, raamatud ja muud õppevahendid on tollimaksuvabad.

§ 70. Kõrgema Kunstikooli kinnis- ja vallasvarad on vabastatud kõigist riigi- ja omavalitsusmaksudest.

Kõik Kõrgemasse Kunstikoolisse puutuvad aktid, avaldused, kinnituskirjad, väljaantavad arved ja muud paberid on tempelmaksuvabad.

§ 71. Kõrgemal Kunstikoolil on suur ja väike pitsat Eesti Vabariigi vapiga ja pealkirjaga „Riigi Kõrgem Kunstikool“. Suurt pitsatit tarvitatakse diplomitel ja lõputunnistustel, väikest pitsatit teistel tunnistustel ja aktidel.

4. peatükk.

Lõppeeskiri.

§ 72. Haridusministril on õigus anda määrusi käesoleva seaduse elluviimiseks.

II.

Käesolev seadus jõustub 1. augustil 1938.

III.

Kõrgema Kunstikooli direktori, inspektori, osakonnajuhatajate ja õppejõudude ametisse seadmine, kui see leiab aset ajavahemikul 1. augustist 1938 kuni 1. jaanuarini 1939, toimub ilma kandidaatide ülesseadmiseta Kõrgema Kunstikooli vastavate organite poolt.

Tallinnas, 30. märtsil 1938.

Riigihoidja K. Päts.

Haridusminister A. Jaakson.

Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seadus.

RT 1938, 33, 262.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 23. märtsil 1938.

Noorsoo organiseerimise seaduse (SK VI 1938, 1, 17) § 4, 6 ja 18 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4. Vabariigi President on kõigi noorsoo-organisatsioonide patroon. Noorsoo organiseerimist ja noorsoo-organisatsioonide tegevust suunab ta Haridusministri kaudu.

Kõiki üleriigilisi noorsoo-organisatsioone esindab ja juhib peavanem, kelleks on Sõjavägede Ülemjuhataja või Sõjavägede Juhataja.

Vabariigi Presidendi kinnitamisel on Haridusministril õigus noorsoo organiseerimise huvides moodustada noorsoo-organisatsioonide või nende

liitude koondisi ja viimaste organeid, määrates ühtlasi tegevuse põhimõtted ja alused.

§ 6. Noorsoo Osakonda juhatab noortejuhataja temale alluvate noortenõunikkude ja noortesekretäri kaastegevusel.

Noortejuhataja on üleriigiliste noorsoo-organisatsioonide peavanema abi.

§ 18. Noorsoo-organisatsioonide asutamine väljaspool kooli toimub Ühingute ja nende liitude seaduses ja teistes vastavates seadustes ettenähtud alustel ja korras.

Kui noorsoo-organisatsioon on endale seadnud eesmärgiks noorsoo organiseerimise või kui tema liikmeiks võivad olla noored vanusega alla 18 eluaasta, siis peab olema põhikirja registreerimiseks Haridusministri nõusolek.

Tallinnas, 23. märtsil 1938.

Riigihoidja K. Päts.

Haridusminister A. Jaakson.

Riigihoidja juhend noorsoo organiseerimise alal nr. 1.

Antud Riigihoidja poolt noorsoo-organisatsioonide patrooni ülesannetes 31. märtsil 1938.

Alus: Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seaduse § 4 (RT 1938, 33, 262).

§ 1. Peavanema ülesandeks on iga üleriigilise noorsoo-organisatsiooni suhtes üksikult kui ka kõigi selliste suhtes ühiselt:

- 1) üleriigilise tähtsusega esinemiste ja laagrite, suurlaagrite ja teiste sellelaadiliste ürituste korraldamise otsustamine;
- 2) välismaa noorsoo-organisatsioonidega ja nende keskustega läbikäimiseks kokkulepete sõlmimine ning välismaa laagritest ja ettevõtetest osavõtmise otsustamine;
- 3) malevate või neile vastavate üksuste ja neist suuremate koondiste vanemate ja teiste vastavate juhtide ametisse kinnitamine ja vabastamine;
- 4) noortejuhatajate (noortemagister, skautmaster jms.) kutses kinnitamine;
- 5) organisatsiooni tunnustusväljendiste statuudi kinnitamine ning alaliste autiitlite ja tähtsamate tunnustusväljendiste annetamine;
- 6) organisatsiooni vormirietuse kinnitamine;
- 7) seisukoha võtmine organisatsioonide ühis- ja koostöö suhtes üleskerkivates küsimustes.

§ 2. Üleriigiliste noorsoo-organisatsioonide ja kõigi väljaspool kooli töötavate noorsoo-organisatsioonide kasvatuspõhimõtted, tegevussuunad, tegevuskavad, ühis- ja koostöö moodused selgitatakse Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna Nõukogus, kuhu kuuluvad esimehena noortejuhataja või tema asendaja, osakonna nõunikud ja pariteedi alusel asjaosaliste noorsoo-organisatsioonide esindajad.

§ 3. Noorsoo-organisatsioonide senistel peavanematel ja peavanemate abidel või nende asemikkudel tuleb vastavalt vanema ja vanema abide nimetuse all, kuni uute põhimääruste maksmapanekuni, jätkata ülesannete täitmist selles ulatuses, kuivõrd need ülesanded pole käesoleva juhendi § 1 järgi loetud peavanemale kuuluvaks.

§ 4. Noorte Kotkaste organisatsioon, Eesti Skautide Maleva, Kodutütarde organisatsioon ja Eesti Gaidide Maleva on ehituselt ja sisult sarnased noorsoo-organisatsioonid ning põhjenevad salgasüsteemil ja noorte isetegevusel. Nende organisatsioonide tegevus rajaneb nende põhimäärustes fikseeritud ühisele kümnele seadusele, ühisele töötusele, ühisele juhtlausele ja Noorsoo organiseerimise seaduses antud alustele ja sihtidele.

§ 5. Välismaises läbikäimises loetakse Noorte Kotkaste organisatsioon ja Eesti Skautide Maleva omaette ühiseks koondiseks (Boy Scouts) ning Kodutütarde organisatsioon ja Eesti Gaidide Maleva omaette ühiseks koondiseks (Girl Scouts), keda esindab peavanem või tema poolt nimetatud esindajad.

§ 6. Käesolev juhend jõustub ühel ajal Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seaduse kehtimahakkamisega.

Tallinnas, 31. märtsil 1938.

Rüüghoidja K. Päts.

Haridusminister A. Jaakson.

Avalike kaubanduskoolide tunnikava määrus.

RT 1938, 34, 285.

Antud Haridusministri poolt 22. märtsil 1938.

A l u s : Kutsehariduslike õppeasutiste seaduse (RT 1937, 53, 470) § 64.

§ 1. Avalikes kaubanduskoolides paneb Haridusministeerium kehtima alljärgneva tunnikava.

A i n e d	K l a s s i d			Kokku
	I	II	III	
Eesti keel	3	3	2	8
Matemaatika ühes kaubandusaritmeetikaga . . .	4	2:3	0:2	11
Füüsika ja tervishoid	4	2	—	6
Kaubateadus ja keemia	—	2	4	6
Üld- ja majanduslik geograafia	—	2	2	4
Kaubandusteadus (kommertsia)	—	2	2	4
Kirjavahetus	—	—	2	2
Raamatupidamine	—	2	4	6
Ajalugu	2	2	—	4
Saksa keel	4	4	4	12
Vene või inglise keel	5	3	3	11
Joonistamine ja ilukiri	3	—	—	3
Masinakiri ja stenograafia	2	2	2	6
Büroopraktika	—	—	3	3
Võimlemine	1	1	1	3
Rüügakitseline õpetus poeglastele ja võimlemine tütarlastele	1	1	1	3
Usuõpetus (mittesunduslik aine)	2	1	1	4
	31	32	33	96

§ 2. Peale § 1 nimetatud ainete õpetatakse kaubanduskoolis laulmist 2 tundi nädalas kogu kooli (3 klassi) kohta.

§ 3. Vene või inglise keele tunnikavva kuuluvuse kinnitab Haridusminister vastava maa-, linnakoolivalitsuse või vähemusrahvuse kultuuroromavalitsuse ettepanekul.

§ 4. Paragrahv 1 all esitatud tunnikavas on eesti keel toodud kooli õppekeelena. Kaubanduskoolides, kus õppekeeleks ei ole eesti keel, tuleb viimase asemele kooli õppekeel, kuna eesti keel astub ühe tunnikavas toodud võõrkeele asemele.

§ 5. Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor võib maa-, linnakoolivalitsuse või vähemusrahvuse kultuuroromavalitsuse ettepanekul tõsta tunnikavas ettenähtud tundide arvu kuni 3 tunni võrra kogu kooli (3 klassi) kohta ja lubada teha teisi muudatusi tunnikavas.

§ 6. Tunni- ja õppekava alusel tunniplaani mahutatud praktilised tööd võib koondada kahe ja rohkem tunni kaupa, kusjuures iga tund kestab 55 minutit.

§ 7. Käesolev määrus hakkab kehtima avaldamisega Riigi Teatajas. Samast ajast kaotab kehtivuse Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi määrus avalikkude kaubanduskoolide tunnikava kohta (RT 1933, 32, 236).

Tallinnas, 22. märtsil 1938. Nr. 4401.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

A valike tööstuskeskkoolide tunnikava määrus.

RT 1938, 34, 286.

Antud Haridusministri poolt kokkuleppel Majandusministriga ja Teedeministriga 28. märtsil 1938.

Alus: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse § 64 (SK VI 1938, 1, 6)

§ 1. Haridusministeerium paneb kehtima nelja-aastase õppeajaga tööstuskeskkoolis alljärgneva tunnikava.

I. Kõikidele osakondadele ühised õppeained.

Jrk. nr.	Õppeaine nimetus	Nädalatunnid				
		I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	Kokku
1	Eesti keel ja kirjavahetus	4	3	2	2	11
2	Võõrkeel	4	3	2	2	11
3	Matemaatika	4	3	2	2	11
4	Füüsika ja keemia	2	2	—	—	4
5	Mehaanika ja masinateõpetus	—	—	2	2	4
6	Elektrotehnika	—	—	2	—	2
7	Ühiskonna- ja käitisõpetus	—	—	2	—	2
8	Kalkulatsioon ja arvepidamine	—	—	—	2	2
9	Joonistamine	2	—	—	—	2
10	Joonestamine	2	—	—	—	2
11	Riigikaitseline kasvatus ja õpetus	2	2	2	2	8
12	Kehakasvatus	2	2	2	2	8
13	Laulmine ja muusika	1	1	1	1	4
14	Tervishoid	—	—	—	1	1
Kokku:		23	16	17	16	72

Järg.

Jrk. nr.	Õppeaine nimetus	Nädalatunnid				
		I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	Kokku
II. Metallitöösakonna eriõppeained.						
1	Erialaline joonestamine	—	2	2	4	8
2	Tehnoloogia	—	2	2	1	5
3	Tööõpetus	15	18	23	23	79
	Kokku:	15	22	27	28	92
	Ühised õppeained (I) . .	23	16	17	16	72
	Kõik kokku:	38	38	44	44	164
III. Puidutöösakonna eriõppeained.						
1	Erialaline joonestamine ja joonistamine	—	2	2	4	8
2	Tehnoloogia	—	2	2	1	5
3	Tööõpetus	15	18	23	23	79
	Kokku:	15	22	27	28	92
	Ühised õppeained (I) . .	23	16	17	16	72
	Kõik kokku:	38	38	44	44	164
IV. Ehitusosakonna eriõppeained.						
1	Erialaline joonestamine	—	2	2	4	8
2	Ehitusmaterjalid	—	3	—	—	3
3	Ehituskonstruksioonid	—	2	6	3	11
4	Ehitustööde korraldamine ja organi- seerimine	—	—	—	2	2
5	Topograafia	—	—	2	—	2
6	Sanitaartechnika	—	—	—	2	2
7	Tööõpetus	15	15	17	17	64
	Kokku:	15	22	27	28	92
	Ühised õppeained (I) . .	23	16	17	16	72
	Kõik kokku:	38	38	44	44	164
V. Maalriosakonna eriõppeained.						
1	Erialaline joonistamine ja joonestamine	—	2	2	4	8
2	Tehnoloogia	—	2	2	1	5
3	Tööõpetus	15	18	23	23	79
	Kokku:	15	22	27	28	92
	Ühised õppeained (I) . .	23	16	17	16	72
	Kõik kokku:	38	38	44	44	164

Järg.

Jrk. nr.	Õppeaine nimetus	Nädalatunnid				
		I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	Kokku
VI. Sadulsepaosakonna eriõppeained.						
1	Erialaline joonestamine ja joonistamine	—	2	2	4	8
2	Tehnoloogia	—	2	2	1	5
3	Tööõpetus	15	18	23	23	79
	Kokku:	15	22	27	28	92
	Ühised õppeained (I) . .	23	16	17	16	72
	Kõik kokku:	38	38	44	44	164
VII. Keraamikaosakonna eriõppeained.						
1	Erialaline joonestamine ja joonistamine	—	2	2	4	8
2	Tehnoloogia	—	2	2	1	5
3	Tööõpetus	15	18	23	23	79
	Kokku:	15	22	27	28	92
	Ühised õppeained (I) . .	23	16	17	16	72
	Kõik kokku:	38	38	44	44	164

§ 2. Käesolev määrus hakkab kehtima avaldamisega Riigi Teatajas. Tallinnas, 28. märtsil 1938. Nr. 4206.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. P ä t s.

Majanduslikesse õppeasutistesse õpilaste vastuvõtmise ja nende õppeasutiste klassi ning kooli õpingute lõpetamise ja kutsete omandamise määrus.

RT 1938, 34, 287.

Antud Haridusministri poolt kokkuleppel Majandusministriga 28. märtsil 1938.

A l u s: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) § 71, 85 ja 86.

I. Õpilaste vastuvõtmine majanduslikesse õppeasutistesse.

§ 1. Kaubanduskooli, kaubanduskeskkooli ja äriduskeskkooli I klassi võetakse õpilasteks algkooli kuue klassi või progümnaasiumi kahe klassi õpingute lõpetanud, kes on õiendanud vähemalt rahuldavalt vastuvõtuksami eesti keeles kirjalikult ja matemaatikas kirjalikult ning tarviduse korral matemaatikas ka suuliselt ja osutanud eeldusi valitud kutsealal töötamiseks, mille üle otsustab õppenõukogu. Äriduskooli astujailt nõutakse kutsenõuandla arvamuse esitamist. Tarbekorral võib õppenõukogu korraldada veel eksami kolmandas algkooli kuuendas klassis õpitud aines. Eksam õiendatakse kevadel õppetöö lõpul ja vabade kohtade puhul ka sügisel.

§ 2. Kommertskooli ja teiste kõrgema astme majanduskoolide I klassi võetakse õpilasteks majanduskeskkooli (kaubanduskeskkooli, ärinduskeskkooli) õpingute lõpetanuid, kelle lõputunnistus on varustatud Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse § 82 ettenähtud märkusega, eksamita ning muu kutsekooli ja keskkooli õpingute lõpetanuid, kes on õiendanud vähemalt rahuldavalt vastuvõtueksami vastava kutsekeskkooli või keskkooli kolmes aines ja osutanud eeldusi valitud kutsealal töötamiseks, mille üle otsustab õppenõukogu. Eksamiained määrab kooli õppenõukogu, kui neid ei ole määranud 1. aprilliks Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond. Eksam korraldatakse kevadel õppetöö lõpul ja vabade kohtade puhul ka sügisel.

II. Õpilaste klassi õpingute lõpetamine.

§ 3. Õpilaste klassi õpingute lõpetamine teostub õppenõukogu otsusel õpilaste õppetöö edu ja vaimse arenemise põhjal.

§ 4. Õpilaste klassi õpingute lõpetamisel korraldatakse eksamid ainetes, mille määrab õppenõukogu § 11 ettenähtud arvul, kui 1-seks aprilliks neid aineid ei ole määranud Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond, kusjuures Kutseoskuse Osakond võib eksamipäevaks saata ka kirjaliku eksami teemad.

§ 5. Eksamid korraldatakse vastavates ainekomisjonides, mille juhatajaks on koolijuhataja või tema asetäitja kooli juhataja määramisel ja liikmeteks õppenõukogu poolt määratud õppejõud — arvult kaks ainekomisjoni kohta. Eksam toimub ainekomisjonis vähemalt kahe liikme osavõtul.

§ 6. Eksamite korraldamise ajaks määrab õppenõukogu kuni kaks ja pool viimast õppetöö nädalat.

§ 7. Aine aastahinnangu ja eksamihinnangu põhjal määrab õppenõukogu klassi lõpphinnangu vastavas aines; ainetes, milles ei olnud eksamit, on aastahinnang klassi lõpphinnanguks.

§ 8. Õppenõukogu võib keelduda eksamile lubamast õpilast, kellel on enam kui kaks mitterahuldavat aastahinnangut.

§ 9. Õppenõukogu võib anda õpilasele, kelle lõpphinnangud ühes või kahes aines on mitterahuldavad, järeleksamid, millised tulevad õiendada õppenõukogu poolt määratud tähtaegadel sügisel enne õppetöö algust.

§ 10. Õpilased, kelle lõpphinnangud on vähemalt rahuldavad, loetakse õppenõukogu otsusel klassi õpingud lõpetanuiks ja nad lähevad järgmisse klassi; neid õpilasi, kellel seda ei ole, võib õppenõukogu jätta kordama sama klassi õpinguid või tarviduse korral arvata koolist lahkunuks.

§ 11. Eksamite arv on (suuline ja kirjalik eksam, ühes suuliste seletustega või ilma, loetakse kumbki omaette üksuseks):

- 1) majandusõpilaste koolis — I klassis 2, II klassis 3;
- 2) kolmeastase õppeajaga kaubanduskoolis — I klassis 2, II klassis 3;
- 3) kaubanduskeskkoolis ja ärinduskeskkoolis — I klassis 1, II klassis 2, III klassis 3;
- 4) kommertskoolis ja teistes kõrgema astme majanduskoolides — I klassis 2, II klassis 3.

III. Kooli õpingute lõpetamine.

§ 12. Avalikkude või õigustega era majanduslikkude koolide õpingute lõpetamisel korraldatakse eksamid vastavates ainekomisjonides, mille esimehiks on kooli juhataja või tema asetäitja kooli juhataja määramisel ja liik-

meteks õppenõukogu poolt määratud õppejõud — arvult kaks iga ainekomisjoni kohta. Eksamist ainekomisjonis kutsutakse sõnaõigusega võtma osa külastena kooli hoolekogu esindaja (esindajad) kutsealaste esinduste poolt.

Eksam ainekomisjonis toimub vähemalt kahe liikme osavõtul.

§ 13. Eksamite korraldamise ajaks määrab õppenõukogu kuni kolm viimast õppetöö nädalat.

§ 14. Kooli õppenõukogu võib keelduda eksamile lubamast õpilast, kellel on enam kui kaks mitterahuldavat aastahinnangut lõpuklassis.

§ 15. Aine viimase aastahinnangu ja eksamihinnangu põhjal määrab õppenõukogu kooli lõpphinnangu vastavas aines; ainetes, milles ei olnud eksamit, on viimane aastahinnang kooli lõpphinnanguks vastavas aines.

§ 16. Õpilane, kellel kõik kooli lõpphinnangud on vähemalt rahuldavad ja käitumine vähemalt rahuldav, saab õppenõukogu otsusel koolilt vastava kooli lõputunnistuse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt kinnitatud vormi järgi.

§ 17. Õpilasele, kelle lõpphinnangute hulgas on üks või kaks mitterahuldavat hinnangut, võib õppenõukogu määrata järeleksami, mille õpilane võib õiendada kas järgmise õppetööaasta alul või selle esimese poolaasta lõpul.

§ 18. Avalikus ja õigustega era majandusõpilaste koolis, kolmeaastase õppeajaga kaubanduskoolis, kaubandus- ja ärianduskeskkoolis, kommerts-koolis ja teistes kõrgema astme majanduskoolis määrab eksamiained, arvult neli, kooli õppenõukogu, kui 1-seks aprilliks neid aineid ei ole määranud Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond, kusjuures Kutseoskuse Osakond võib eksamipäevaks saata ka kirjaliku eksami teemad.

IV. Kutseeksamid.

§ 19. Vähemalt kolmeaastase õppeajaga avaliku või õigustega era kaubanduskooli, kaubandus- ja ärianduskeskkooli, kommerts-kooli ja teiste kõrgema astme majanduskoolide õpingute lõpetanuile korraldatakse kutseeksamid üks või kaks korda aastas vastava avaliku või õigustega era majandusliku õppeasutise juures moodustatud kutseksamikomisjonis, mille juhatajaks on õpp easutise juhataja või Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt määratud eksamikomisjoni juhataja asetäitja ja liikmeiks eksamiainete õpetajad, vastava koolivalitsuse esindaja, Kaubandus-Tööstuskoja, Ühistegevuse Koja ja Eraettevõtete Ametnikkude Koja esindajad — igalt üks esindaja ja tarviduse korral Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt kutsutud esindajad.

Eksamijärgu aja määrab kutseksamikomisjoni juhataja.

§ 20. Kutseksamikomisjon on otsusevõimeline, kui koos on komisjoni juhataja, vastava aine õpetaja ja vähemalt kahe koja esindajad.

§ 21. Eksamile lubamise otsustab kutseksamikomisjoni juhataja, kui kutsetaotlejal on täidetud käesolevas määruses ettenähtud nõudmised praktilise tegevuse alal.

§ 22. Kutsetaotleja, kelle eksami tulemused on vähemalt rahuldavad, saab kutseksamikomisjoni otsusel vastava astme kutsetunnistuse, millele kirjutavad alla õppeasutise juhataja — ühtlasi eksamikomisjoni juhatajana, kutseksamikomisjoni liikmed ja õppeasutise õppenõukogu sekretär.

Kutsetunnistuse vormi annab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond.

§ 23. Kutsetaotleja, kelle eksami tulemused on ühes või kahes aines mitterahuldavad, võib saada eksamikomisjoni otsusel järeleksami, mis tuleb õiendada järgmisesksamijärgus.

§ 24. Kutseeksamikomisjoni hinnangud ja otsused kantakse protokollis ühes andmetega kutsetaotleja vanuse, kodakondsuse, õppimiskäigu, varem omandatud eelneva astme kutse ja eksamil esitatud küsimuste üle. Protokollis kirjutab õppeasutise õppenõukogu poolt valitud sekretär. Protokoll kirjutatakse alla kutseeksamikomisjoni juhataja, liikmete ja sekretäri poolt.

§ 25. Keskastme kolmeastase õppeajaga avaliku või õigustega era kaubanduskooli õpingute lõpetanu, kes on vähemalt 18 kuud praktiseerinud vastaval majanduslikul alal ja avaliku või õigustega era kaubanduskeskkooli õpingute lõpetanu, kes on vähemalt 12 kuud praktiseerinud vastaval majanduslikul alal, võib õiendada õppinud majandusametniku kutseeksami.

Eksamiaineiks on kutsetaotleja valiku järgi vähemalt kolm alamalnimeetatud viiest: arve- ja raamatupidamine, üks koolis õpitud võõrkeel (valdamine sõnas ja kirjas), kirjavahetus, masinkiri ja kiirkiri, peale selle kuulub kutsetaotlejale keskustelu täidetud praktika ja omandatud praktiliste kogemuste üle.

Kutsetaotlejal, kes ei ole valinud eksamiaineiks kõike viit ainet, jääb soovikorral võimalus õiendada järgmistesksamijärkudes ka eksam puuduvates ainetes.

§ 26. Avaliku või õigustega era äriduskeskkooli õpingute lõpetanu, kes on vähemalt 12 kuud praktiseerinud vastaval majanduslikul alal, võib õiendada õppinud kaupleja kutseeksami. Eksamiaineiks ja ülesandeiks on: erikaubateadus, kauplemistehnika (kauplemisõpetus, käitumisõpetus ja kauplemispraktika ühes keskusteluga täidetud praktika ja omandatud praktiliste kogemuste üle), üks koolis õpitud võõrkeel (valdamine sõnas), dekoratsioon ühes reklaamiga.

§ 27. Avaliku või õigustega era kolmeastase õppeajaga kaubanduskooli või kaubanduskeskkooli õpingute lõpetanud võib õiendada õppinud kaupleja ja avaliku või era õigustega äriduskeskkooli õpingute lõpetanud õppinud majandusametniku kutseeksami, kutsenimetusele vastava kooli juures moodustatud kutseeksamikomisjonis ainult siis, kui kutsetaotleja praktika on terves ulatuses teostunud vastaval alal.

§ 28. Avaliku või õigustega era kaubanduskeskkooli või äriduskeskkooli õpingute lõpetanu, kes on omandanud õppinud majandusametniku või õppinud kaupleja kutsetunnistuse ja pärast seda töötanud vastaval majanduslikul alal vähemalt kolm aastat, võib õiendada vanema õppinud majandusametniku või vanema õppinud kaupleja kutseeksami, mille ained ja ülesanded määratakse Haridusministri sellekohases korralduses.

§ 29. Avaliku või õigustega era kommertsikooli õpingute lõpetanu, kes on vastaval majanduslikul alal tegutsenud vähemalt 12 kuud, võib kooli juures moodustatud kutseeksamikomisjoni otsusel, kui kutseeksamikomisjon, sellekohase keskustelu ja praktikatunnistuste põhjal, tunnustab vastaval majanduslikul alal tegutsemise küllaldaseks, saada koolilt õppinud majandusametniku või õppinud kaupleja kutsetunnistuse. Kutseeksamikomisjonil jääb õigus tarviduse korral, lisaks keskustelule, määrata eksami kutsetaotleja valiku järgi kas § 25 või § 26 nimetatud ainetes.

§ 30. Avaliku või õigustega era kommertsikooli õpingute lõpetanu, kes pärast õppinud majandusametniku või õppinud kaupleja tunnistuse saamist on tegutsenud vastaval majanduslikul alal vähemalt 12 kuud, võib kooli

juures moodustatud kutseksamikomisjoni otsusel, kui kutsetaotleja on õiendanud Haridusministri sellekohases korralduses ettenähtud eksamid ja ülesanded ning kui kutseksamikomisjon tunnustab majanduslikul alal tegutsemise küllaldaseks saada koolilt vastavalt vanema õppinud majandusametniku või vanema õppinud kaupleja kutsetunnistuse.

§ 31. Avaliku või õigustega era kommertskooli õpingute lõpetanu, kes pärast kooli lõpetamist on tegutsenud vastaval majanduslikul alal vähemalt kolm aastat, võib õiendada õppinud büroojuhi või õppinud ärijuhi kutseeksami. Vanema õppinud majandusametniku või vanema õppinud kaupleja, õppinud majandusametniku või õppinud kaupleja kutsetunnistusega kooli õpingute lõpetajal tarvitseb esitada vastavalt tõendused vaid ühe- või kaheaastase kestusega vastaval majandusalal tegutsemise kohta. Õppinud büroojuhi ja õppinud ärijuhi eksamiained ja ülesanded määratakse Haridusministri sellekohases korralduses.

§ 32. Avaliku või õigustega era eriaineliste kommertskooli või muu kõrgema astme kutsekooli õpingute lõpetamise puhul võib Haridusministrii Kutseoskuse Osakonna direktor määrata erinevad eksamid ja kutse nimetused.

§ 33. Käesoleva määruse § 11 nimetatud koolidele vastavates eraõppeasutistes, millede õpilastele on Haridusministri otsusel antud avalikkude majanduslikkude õppeasutiste õpilaste õigused, teostub õppeasutise õpingute lõpetamine ja kutsete omandamine käesolevas määruses ettenähtud korras.

§ 34. Käesoleva määruse § 11 nimetatud koolidele vastavates eraõppeasutistes, millede õpilastel ei ole avalikkude majanduslikkude koolide õpilaste õigusi, teostub õpilase üleminek järgmisse klassi käesolevas määruses ettenähtud korras, samas korras võib teostuda ka kooli õpingute lõpetamine, kuid selles korras ei omanda õpilane avaliku õppeasutise klassi või kooli õpingute lõpetaja õigusi. Avaliku õppeasutise klassi või kooli õpingute lõpetaja õiguste omandamiseks tuleb õiendada vastavad eksamid Riiklikus eksamikomisjonis või oma või mõne teise kooli juures moodustatud eksamikomisjonis Haridusministri sellekohase korralduse alusel.

§ 35. Kutsetaotlejailt kutseksamikomisjoni kulude katteks võetava eksamimaksu suuruse määrab Haridusminister Kutseoskuse Osakonna direktori ettepanekul. Samas korras määratakse ka kutseksamikomisjoni juhataja, liikmete ja sekretäri tasunormid.

§ 36. Käesolev määrus hakkab kehtima avaldamisega.

Tallinnas, 28. märtsil 1938. Nr. 4411.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Alg- ja täienduskoolide rakendusraamatute määrus.

RT 1938, 33, 269.

Antud Haridusministri poolt 22. märtsil 1938.

Alus: Avalikkude algkoolide seaduse § 92 (RT 1931, 46, 348).

- § 1. Igas alg- ja täienduskoolis peetakse järgmisi rakendusraamatuid
- 1) õpilasteraamat,
  - 2) õppenõukogu protokolliraamat,
  - 3) hoolekogu ja lastevanemate koosolekute protokolliraamat,

- 4) kooli kroonikaraamat,
- 5) klassipävaraamat,
- 6) kooliarsti märkuste raamat,
- 7) vallasvara raamat,
- 8) kassaraamat ühes selle juurde kuuluva kviitungiraamatuga,
- 9) arhiiviraamat,
- 10) postiraamat.

Koolides, kus on kolm või rohkem klassikomplekti, peetakse lahus vallasvara raamatust raamatukogu nimestikke ja internaadiga koolides — tarvilikke raamatuid internaadi jaoks. Täienduskoolides, mis töötavad koos algkoolidega, on kõik rakendusraamatud ühised algkooliga, välja arvatud õpilasteraamat (p. 1), mis on mõlemal koolil eraldi.

§ 2. Peale § 1 loetletud raamatute on koolidel lubatud koolide inspektori teadmisel pidada veel teisi rakendusraamatuid või abiraamatuid, nagu kooli pävaraamat, klassiraamatukogu nimestik, õpikute laenukogu nimestik, külaliste raamat jne. Koolidel, kus õpilased vajavad raudteesõidu hinnaalanduse tunnistusi, peetakse nende tunnistuste register.

§ 3. Paragrahv 1 punkt 1 ja 9 loetletud raamatute ja § 2 nimetatud raudteetunnistuste registri vormid on toodud lisadena käesolevale määrusele*). Õppenõukogu, hoolekogu ja lastevanemate koosolekute protokolliraamatutena, kooliarsti märkusteraamatuna ja koolikroonika raamatuna kasutatakse joonelisest kirjutuspaberist köidetud raamatuid. Klassipävaraamatuks kasutatakse üht Haridusministeeriumi poolt selleks kinnitatud raamatut. Vallasvara- ja kassaraamatut ühes selle juurde kuuluva kviitungiraamatuga peetakse kooli ülalpidavas omavalitsuses kehtivate korralduste ning vormide kohaselt ja postiraamatut — postivalitsuse poolt välja töötatud vormi järgi. Teiste raamatute vormid määrab kool.

§ 4. Rakendusraamatute lehed on nummerdatud ja raamatu viimasel leheküljel on kooliülalpidaja omavalitsuse märkus raamatu lehekülgede arvu kohta, milline märkus kinnitatakse vastavate allkirjadega ja kooliülalpidaja omavalitsuse pitsatiga.

§ 5. Iga rakendusraamatu esiküljele tähendatakse raamatu nimetus ja pidamise alguse ning lõpu aasta ja kuupäev. Samad andmed kirjutatakse ka raamatu kaanel olevale sildile.

§ 6. Õpilasteraamatusse kantakse õpilased sisse nende kooliastumise järjekorras ja raamatut peetakse aastast aastasse ilma õpilaste nimede kordamiseta aastate viisi. Samuti aastast aastasse kuni raamatu lõppemiseni peetakse kooli kroonikaraamat, õppenõukogu, hoolekogu ja lastevanemate koosolekute protokollide raamatud, postiraamat ja arhiiviraamat. Õpilasteraamatu ees selleks reserveeritud lehtedel peetakse õpilaste tähestikuline register, millesse kirjutatakse õpilaste nimed tähestiku järjekorras ja märgitakse iga nime järel õpilase number raamatu järgi. Klassipävaraamatud peetakse iga õppeaasta kohta eraldi igas klassis või klassikomplektis.

§ 7. Rakendusraamatud hoitakse kooli kantseleis ja nende alalhoiu ja korraliku pidamise eest vastutab koolijuhataja.

§ 8. Vastavad sissekanded kooliarsti märkuste raamatusse teeb kooliarst iga kord kooli külastamisel, märkides raamatusse lühidalt, mis ta koolis teinud ja mida leidnud ning millised korraldused arsti poolt tehtud. Klassipävaraamatuid peavad klassijuhatajad, kusjuures aga õppejõud kannavad pävaraamatutesse nõutavad andmed oma tundide kohta, kinnitades neid oma

*) Vt. käesoleva numbri kaks viimast lehekülge.

allkirjadega. Õppenõukogu ja hoolekogu protokolliraamatuid peavad vastavalt õppenõukogu sekretär ja hoolekogu kirjatoimetaja. Lastevanemate koosolekute protokollid kirjutab raamatusse lastevanemate koosoleku sekretär.

§ 9. Sissekanded raamatutesse tuleb teha viivitamatult. Õppenõukogu, hoolekogu ja lastevanemate koosolekute protokollid koostatakse hiljemalt ühe nädala jooksul.

§ 10. Rakendusraamatuisse kantakse kõik nõutavad andmed vastavalt lahtrite pealkirjadele. Raamatuis, mis peetakse aastast aastasse, märgitakse iga uue kalendri aasta algul uuele leheküljele suurte tähtedega uue aasta number ja siis jätkatakse raamatu pidamist.

§ 11. Kooli kroonikaraamat peab olema heast paberist ja hästi köidetud raamat in folio. Raamatu lehekülgede arvu tuleb arvestada vähemalt kümne aasta peale. Kroonikaraamat peab pakkuma ülevaate kooli arenemise käigust ja koolielus asetleidnud tähtsamast sündmusist, nagu kooli asutamine, ümberkorraldamine, kooli ja kooli personaali juubelid, uute ruumide saamine, kooli revideerimised õppe- ja kasvatustöö ülevälvet teostavate isikute poolt, kõrgete riigivõimu esindajate, alates osakondade või valitsuste direktoreist, külastamine, annetused, millede väärtus on vähemalt 30 kr. jne. Iga kooliaasta kohta tuleb märkida: 1) klasside ja klassikomplektide arv ning kuidas olid klassid komplekteeritud, 2) õpilaste arv klassides, 3) õppejõudude nimed, kes lahkusid või tulid juurde ja millal, 4) koolitöö algus ja lõpp, 5) õpperaamatud, mis esmakordselt võetud tarvitamisele, 6) seisakud koolitöös ja nende põhjused, 7) suuremad õnnetused ja surmajuhtumid õppejõudude ja õpilaste hulgas, 8) kooli õppenõukogu ja hoolekogu koosseis, 9) tähtsamad küsimused, mis on olnud arutada õppenõukogul ja hoolekogul, 10) õppe- ja kasvatustöö iseloomustus ja 11) muud andmed, mis iseloomustavad kooli elu ja tema majanduslikku külge. Kroonikaraamatu lõpus reserveeritakse tarvilik arv lehti andmete jaoks õppejõudude kohta. Iga õppejõu kohta märgitakse: nimi ja eesnimi, sünniaeg ja koht, lühike eluloo kirjeldus, haridus- ja teenistuskäik, teenistusse astumise aeg praegusele kohale, kellena ametis ja teenistusest lahkumise aeg ja koht, kui õppejõud kooliaasta kestel või vahetusel on siirdunud mujale. Sissekandele lisatakse võimaluse korral õppejõu päevapilt. Varem kirjutatud kroonikad ei tule ümberkirjutamisele.

§ 12. Peale rakendusraamatute peetakse igas koolis õpilaste tervislehed ja kehaarenemislehed sellekohaste korralduste järgi ja need lehed hoitakse koolis alal koos klasside kaupa. Kui õpilane läheb üle teise kooli, saadetakse sinna ta tervisleht ja kehaarenemisleht. Kooli lõpetanud või koolist lahkunud õpilaste tervislehed ja kehaarenemislehed paigutatakse kooli arhiivi korraldatuina kausta tähestikulises järjekorras.

§ 13. Kooli kirjavahetuse kogu jaguneb järgmistesse kaustadesse:

1) Seadused, määrused ja ringkirjad; 2) Õppe- ja kasvatusala ning õppejõud (õpperaamatud, tunni- ja töökavad, õppejõududesse puutuv kirjavahetus); 3) Õpilased ja õpilasorganisatsioonid (nimestikud, puudumised, trahvimised, vabastamised, toetamised jne.); 4) Majandus (eelarved ja muu majandusala-line kirjavahetus); 5) Aruanded ja statistika; 6) Kassadokumendid ja kassarauanded; 7) Õpilaste tervislehed ja kehaarenemislehed; 8) Muu kirjavahetus ja 9) Lõputunnistuste ära kirjad.

Kaustu võib tarbekorral jagada alaliikidesse, tarvitades nende märkimiseks kausta numברי juures a, b, c jne.

Ühe- ja kahe-klassikomplektilistes koolides võib pidada kaustu väiksemal arvul järgmiselt: 1) Seadused, määrused, ringkirjad ja üldine kirjavahetus; 2) Õppe- ja kasvatusala, õppejõud ja õpilased; 3) Majandus, aruanded ja statistika; 4) Kassadokumendid; 5) Õpilaste tervis- ja kehaarenemislehed ja 6) Lõputunnistuste ära kirjad.

Peale kaustade on koolis vastavad mapid õpilaste dokumentide alalhoidmiseks.

§ 14. Paberid ömmeldakse kausta nende saamise või koostamise järjekorras. Igal kaustal on ees kaustas olevate paberite nimestik (lisa nr. 4), kuhu iga paber registreeritakse selle õmblemisel. Kooli üleandmisel ühelt juhatajalt teisele kirjutavad nimestikule alla mõlemad.

§ 15. Koolides ei peeta eraldi sissetulnud ja väljaläinud kirjade registrit. Kirjad kannavad selle kausta numbrit, kuhu nad sisult kuuluvad, välja arvatud õpilastele antavad tunnistused koolis õppimise ja kooli lõpetamise kohta, mis kannavad õpilase järjekorra numbrit õpilasteraamatu järgi.

§ 16. Käesolevas määrukses ettenähtud raamatud tuleb sisse seada hiljemalt 1. augustiks 1938, kusjuures õpilasteraamat võetakse kasutamisele järkjärgult. Kooli kirjavahetuse jaotamine kaustadesse vastavalt § 13-le tuleb teostada hiljemalt 1. jaanuariks 1939. Kui koolil on sisse seatud rakendusraamatud teissuguste vormide järgi, mis üldiselt rahuldavad käesoleva määrukses nõudeid, siis võib nende raamatute pidamist jätkata kuni raamatu lõppemiseni.

§ 17. Käesolev määrus hakkab kehtima avaldamisega ja sellest ajast kaotab maksvuse Alg- ja täienduskoolide, progümnaasiumide, reaalkoolide ning gümnaasiumide asjaajamise korra ja rakendusraamatute ühtlustamise määrus (RT 1937, 64, 555).

Tallinnas, 22. märtsil 1938.

Haridusminister A. Jaakson.

Koolivalitsuse direktor V. Alttoa.

Kutseliste eri- ja oskusainete õpetajate Pedagoogilise Klassi õppetöö korralduse määrus.

Antud Haridusministri poolt 9. aprillil 1938.

Alus: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse §§ 15, 71, 72, 85, 149 (SK VI 1938, 1, 6).

§ 1. Kutseliste eri- ja oskusainete õpetajate Pedagoogilise Klassi erialad iga kooliaasta kohta ja vastuvõetavate õpilaste arvu üksikute erialade järgi määrab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond hiljemalt 15. maiks.

§ 2. Pedagoogilise Klassi õpilasteks võetakse vastu käsitlemisele tulevate erialadele vastavate kõrgema astme kutsekoolide õpingud lõpetanud, kes on vähemalt 10 kuud töötanud oma erialal.

Teiste koolide õpingud lõpetanute vastuvõtmine võib toimuda ainult igakordsel Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna loal.

§ 3. Õpilaste vastuvõtmine Pedagoogilisse Klassi toimub Tallinna Pedagoogilise Klassi Õppenõukogu poolt sellekohaste katsetega. Katsete arvu ja ulatuse määrab õppenõukogu iga aasta hiljemalt 1. juuniks — esitamiseks Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale kinnitamiseks.

§ 4. Vastuvõtmise katsed toimuvad sügisel enne õppetöö algust Pedagoogilise Klassi juhataja poolt määratud tähtajal.

§ 5. Pedagoogilisse Klassi astuda soovijad esitavad Pedagoogilise Klassi juhataja poolt määratud tähtjaks avaldise, millele lisavad Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse § 72 ettenähtud dokumendid, nende seas ka tõendused praktilise tegevuse kohta.

§ 6. Pedagoogilise Klassi õppetöö alguse, lõpu ja vaheaegade suhtes kehtivad Haridusministeeriumi poolt Pedagoogiumi kohta antavad tähtjad.

§ 7. Pedagoogilise Klassi õppemaksu suurus on 40 krooni aastas. Kehvemaid edukalt õppivaid õpilasi vabastab Pedagoogiumi õppenõukogu õppemaksust ja määrab neile stipendiume Haridusministri poolt määratud normide piires eelarves ettenähtud krediitidest samadel alustel kui Pedagoogiumi õpilastele.

§ 8. Pedagoogilise Klassi õppetöö toimub järgneva tunnikava alusel:

1. Pedagoogika	2 tundi	nädalas.
2. Pedagoogika ajalugu ühes Eesti kooli ajalooaga	2	„ „
3. Didaktika	2	„ „
4. Pedagoogiline psühholoogia	2	„ „
5. Noorsoo organiseerimine ja kooli administratsioon	1	„ „
6. Koolitervishoid ja esimene abi	1	„ „
7. Käitumisõpetus ja kodunduslik üldõpetus	1	„ „
8. Eriainete metoodika	2	„ „
9. Rakenduslik joonistamine ühes stiiliõpetusega	2	„ „
10. Võimlemine	2	„ „
11. Õpetamis- ja oskuspraktika	15	„ „
12. Vabatahtlikult õpitav aine	2	„ „

Kokku õpilase kohta (ühes vabatahtlikult õpitava ainega) 34 tundi nädalas.

§ 9. Üksikute ainete õpetamist võib õppenõukogu tarviduse korral koondada ühele poolaastale vastavalt suurema arvu nädalatundidega.

§ 10. Ainetes, kus on vajalik rühmiti õpetamine, määrab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond rühmade arvu. Samuti määrab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond olenevalt õpilaste arvust õppejõududele tasutavate õpetamispraktika tundide arvu.

§ 11. Pedagoogilise Klassi õpilaste õpetamis- ja oskuspraktika täitmine ja selle hindamine toimub Pedagoogiumi õppenõukogu poolt väljaõttatud korralduse alusel.

§ 12. Pedagoogilise Klassi õppenõukogu hindab õpilaste õppetöö edukust 2 korda aastas, nimelt kummagi poolaasta lõpul. Tarbekorral võib õppenõukogu määrata õpilaste hindamiseks eksameid, kusjuures Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond võib määrata eksamiained, millest teatatakse 1. aprilliks.

§ 13. Pedagoogilise Klassi õppenõukogu tunnustab õpilase Pedagoogilise Klassi lõpetanuks, kui õpilasel hinded kõigis sunduslikes õppeainetes on vähemalt rahuldavad ja on täidetud õpetamis- ja oskuspraktika korralduses ettenähtud nõuded ning õpilane on tunnustatud kutsekõlvuliseks.

§ 14. Kui õpilase hinded kevadel osutuvad puudulikeks või nõrkadeks mitte enam kui kahes sunduslikus õppeaines ja õppenõukogu leiab, et see õpilane osutab võimeid pedagoogilisel alal töötamiseks, siis võib õppenõukogu sellele õpilasele määrata neis ainetes järeleksameid, mis tuleb õiendada järgneva poolaasta jooksul õppenõukogu poolt määratud tähtpäeval.

§ 15. Kui õpilane ei ole kevadeks suutnud täita õppenõukogu poolt vastuvõetud õpetamis- ja oskuspraktika korralduses ettenähtud nõudeid, siis võib õppenõukogu pikendada selle praktika täitmist kuni aasta lõpuni.

§ 16. Pedagoogilise Klassi kursuse lõpetanul on õigus oma alal õien-dada õpetaja kutseksam Õppejõudude teenistuse seaduses ettenähtud korras.

§ 17. Käesolev määrus hakkab kehtima 15. aprillil 1938.

Tallinnas, 9. aprillil 1938. a. Nr. 46.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Korraldus tantsukursuste juhatajaile ja tantsuõpetajaile.

Alus: Eraõppeasutiste seaduse § 9, 34, 36 ja 43 (RT 1927, 97, 74; 1934, 66, 568).

§ 1. Tantsukursuste juhatajad on kohustatud pidama kursustest osa-võtjate üle alljärgneva vormi järgi registrit:

Jrk. nr.	Tantsukursusest osavõtja nimi	Vanus	Elukutse	Aadress

§ 2. Peale registri on tantsukursuste juhatajad kohustatud pidama: 1) abiraamatut, kus oleks märgitud tantsukursustest osavõtjate nimestik rühmade järgi, ja 2) päevikut, kuhu tuleb sisse kanda tunnist osavõtjate nimed, tunni sisu ja tunniandja nimi.

§ 3. Tantsukursuste juhatajad võivad oma ruumides korraldatavaile tantsukursustele võtta kooliõpilasi ainult eri rühmades vastava kooli kirjalikul loal ja järelevalvel.

§ 4. Tantsukursuste ruumides peab valitsema hea kord, puhtus ja korralik valgustus; täiesti keelatud on alkoholi tarvitamine; suitsetamine on lubatud vaid eraldises suitsetamistoas.

§ 5. Järelevalve käesoleva korralduse täitmises kuulub koolide inspektoritele ja kohalikele koolivalitsustele. Väärnämete puhul on kohalikel koolivalitsustel õigus tühistada väljaantud kursuste luba ja keelduda neid uuesti registreerimast.

§ 6. Raskemal korraldusel, kus ilmneb, et tantsukursuste juha-taja või tantsuõpetaja käitumine ei vasta ühiskondliku kõlbluse ja käitumise nõuetele või kui tantsukursuste juhataja või õpetaja ei täida käesoleva korralduse nõudeid, on koolide inspektoritel ja kohalikel koolivalitsustel õigus esineda Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale ettepanekuga võtta ära neilt tantsuõpetamise õigus.

Tallinnas, 30. märtsil 1938. a. Nr. 4414.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts..

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1938. a. 26. märtsi ringkiri nr. 32412 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvaste kultuurvalitsustele ja algkoolide juhatajaile klassijuhataja aruande asjus.

Täienduseks oma 1937. a. 29. jaanuari ringkirjale nr. 32286 (HMT 5 — 1937) HM Koolivalitsus teatab, et klassijuhataja aruande koostamine, esitamine ja arutamine on kohustuslik vaid nendes algkoolides, kus õppenõukogu peab selle vajalikuks.

Direktori eest M. Raud.
Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Haridusministeeriumi 1938. a. 4. aprilli ringkiri nr. 316 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvaste kultuurvalitsustele ja keskkoolide ning gümnaasiumide juhatajaile õpilaste progümnaasiumi, reaalkooli ja gümnaasiumi I klassi vastuvõtmise asjas.

§ 1. Progümnaasiumi I klassi võetakse vastu algkooli IV klassi lõpetanud, kelle vanus eeloleva kooliaasta algusel ei ületa 13 aastat. Progümnaasiumi astuda soovijaile korraldatakse kevadel kirjalikud ja õppenõukogu otsusel ka suulised eksamid emakeeles ja aritmeetikas algkooli IV klassi kursuse ulatuses. Emakeele kirjalikuks eksamiks on algkooli IV klassi lõpetanule jõukohane diktaat. Vähemusrahvaste koolides nimetatud eksameile lisandub suuline eksam riigikeeles.

Neid õpilasi, kes mõlemad eksamid õiendasid vähemalt rahuldava hindega, võetakse vastu vabade kohtade piirides paremuse järjekorras. Viimase määramisel arvestatakse ka algkooli tunnistust.

Eksamid korraldab progümnaasiumi õppenõukogu poolt valitud komisjon, mille liikmeks kohalik koolivalitsus võib määrata oma esindaja.

§ 2. Reaalkooli I klassi võetakse vastu algkooli lõpetanud, kelle vanus eeloleva kooliaasta algul ei ületa 16 aastat. Reaalkooli astuda soovijaile korraldatakse kevadel kirjalikud ja suulised eksamid algkooli kursuse ulatuses emakeeles, matemaatikas ja ühes õppenõukogu poolt valitud aines, milleks ei või olla võõrkeel. Vähemusrahvaste reaalkoolides on eksamiaineteks emakeel, riigikeel ja matemaatika.

Neid õpilasi, kes kõik eksamid õiendasid vähemalt rahuldava hindega, võetakse vastu vabade kohtade piirides paremuse järjekorras. Viimase määramisel arvestatakse ka algkooli lõputunnistust.

Eksamid korraldab reaalkooli õppenõukogu poolt valitud komisjon, mille liikmeks kohalik koolivalitsus võib määrata oma esindaja.

§ 3. Gümnaasiumi I klassi võetakse vastu progümnaasiumi, reaalkooli või kutsekeskkooli lõpetanud, kelle vanus eeloleva kooliaasta algusel ei ületa 19 aastat. Gümnaasiumi astuda soovijaile korraldatakse kevadel kolm kirjalikku eksamit keskkooli kursuse ulatuses. Eksamite ained, teemad ja hindamise ning tööde järjestamise alused teatab Haridusministeeriumi Koolivalitsus koolidele vahenditult enne eksamite algust. Eritüübilistes koolides võib õppenõukogu otsusel korraldada veel lisaeksami vastavalt kooli tüübile.

Vastuvõtmise tingimusi rahuldavaid õpilasi õppenõukogu võtab vastu paremuse järjekorras. Viimase määramisel arvestatakse ka keskkooli lõputunnistust.

Eksamid korraldab gümnaasiumi direktori juhatamisel õppenõukogu poolt valitud komisjon, kuhu Haridusministeeriumi Koolivalitsus võib määrata oma esindaja.

§ 4. Ruumipuuduse pärast vastu võtmata jäänud õpilasil on õigus astuda teise vastavasse kooli, kus on vabu kohti, õiendatud eksamite tulemuste põhjal ilma uute eksamiteta. Täiendav vastuvõtmine toimub kevadel õppenõukogu koosolekul varemalt 6 päeva pärast eksamite lõppu.

§ 5. Koolides, kus kevadel jääb vabu kohti, võib vastuvõtmist korraldada täiendavalt ka sügisel. Sügisene vastuvõtmine toimub samasuguses korras nagu kevadel.

§ 6. Progümnaasiumi, reaalkooli ja gümnaasiumi astujaile ettenähtud vanuse ülemmäära ületavaid õpilasi võib vastu võtta ainult Haridusministeeriumi Koolivalitsuse loal, mis antakse õppenõukogu motiveeritud esitisel.

§ 7. Lähemaid korraldusi õpilaste vastuvõtmise asjus teeb Haridusministeeriumi Koolivalitsus.

§ 8. Käesoleva avaldamisega kaotab kehtivuse Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1937. a. 10. mai ringkiri nr. 3244 (HMT II — 1937).

Haridusminister A. Jaakson.

Koolivalitsuse direktor V. Altoa.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 9. aprilli ringkiri nr. 342 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, koolide inspektoreile ja koolide juhatajaile kooliruumide suvise korrashoiu asjas.

Eesti külastamine välituristide poolt suureneb iga aastaga. Küllastajate seas leidub kultuurtegelasi, kes soovivad tutvuda meie maa kultuuriga igakülgsest. Ringsõitudel soovitakse sageli näha ka koolimaju ja kooliruumi. Suuremas osas meie koolidest turismi hooajal õppetöö seisab. Õppetöö vaheajal kooliruumide sisemist korrashoidu ei peeta mõnel juhul tarvilikuks. Kuid külastaja, sattudes koolimajja, mis on korratus olukorras, võib saada kooliruumide korrashoiust halva mulje.

Lähtudes öeldust, palub Haridusministeerium koolijuhatajaid kanda hoolt selle eest, et kooliruumid, milles ei ole käimas remont või millesse ei ole kogutud koolimööbel remondi või muul põhjusel, oleksid korras ka kooli vaheaegadel sedavõrd, et neid ruume võiks julgesti näidata igale külastajale.

Peale selle võivad kooliruumid või osa neist olla suvel kasutatavad turistikodudena ja turistide peatuskohtadena, milliste ruumide kohta on kehtiv koolijuhataja poolt määratav kord.

Koolivalitsuse direktor V. Altoa.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 11. aprilli ringkiri nr. 354 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, koolide inspektoreile ja koolide juhatajaile õpilaste ekskursioonide ja kodumaa tundma õppimise asjas.

Kevade saabumisel läheneb koolinoorsoole, kes ei ole seotud suvise koolitööga, matkamise aeg. Kodumaa tundma õppimiseks omavad matkad, täienduseks koolis õpitavaile teadmistele, suurt tähtsust. Sellepärast tuleb neid pidada soovitavaiks õpilastele, kellel matkamiseks on võimalusi.

Matkamine võib teostuda jalgsi, jalgrattal, raudteel, autobusel või muil sõidukeil. Neist väärrib senisest suuremat tähelepanu matkamine jalgsi ja ka jalgrattal. Teisest küljest võib matkamine teostuda üksi, väikeses rühmas või ekskursioonina.

Selle kohta, missugusel juhul missugune matkamisviis on kohane, mida matkajal on tarvis teada, missuguseid ettevalmistusi teha ja missugused kohad vääriavad kõigepealt külastamist, on soovitav anda kooliõpilastele seletusi ja juhiseid kevadel õppetöö lõpul. Nõu ja juhiste, matkamiskavade ja kalkulatsioonide saamise, ööbimis- ja peatuskohtade ning ekskursioonide korraldamise ja muude matkaküsimuste asjas võib tarviduse korral pöörduda Eesti Turistide Ühingu Koolimatkabüroo poole — Tallinn, Raekoja plats 9 (talvel) või Viru 26 (suvisel hooajal), tel. 450-69.

Koolimatkabüroo on asutatud 1937. a. lõpul ja büroo nõukogusse kuuluvad esindajad Haridusministeeriumist, Tallinna Linnakoolivalitsusest, Harju Maakoolivalitsusest, Õpetajate Kojast, Sihtasutisest „Turismi Keskkorraldus Eestis“ ja Eesti Turistide Ühingust.

Koolimatkabüroost on saada ka trükitud matkakavu. Andmeid vaatamisväärsuste, turistikodude ja peatuskohtade, samuti jooksvate turismi küsimuste kohta leiduvad Eesti Turistide Ühingu hääle kandjas Turismi Teatajas (Turismi Uudised), Sihtasutise „Turismi Keskkorraldus Eestis“ kirjastusel ilmunud raamatutes ja teistes matkajuhistes, nagu Kodutütarde käsiraamat jt.

Mis puutub ekskursioonidesse välismaile, siis võivad need toimuda Haridusministeeriumi loal õpilastel, kes on juba teostanud matku kodumaal. Avaldises loa saamiseks tuleb tuua andmed selle kohta, kuid võrd välismaa ekskursioonile minna soovijad õpilased on tutvunud kodumaaga. Seejuures saavad välismaadest esimeses järjekorras tulla kõne alla hõimumaad (Soome, Ungari) ja Põhjamaad, kust Eestit külastavate koolide ja muude ekskursioonide arv on silmapaistvalt suurem kui muudest maadest.

Välismaale õppepraktikale siirdujate õpilaste nimekirjad tuleb teha teatavaks Haridusministeeriumi vastavale osakonnale ja vanemate seltsis välismaale sõitjate õpilaste nimed õppeasutise juhatajale.

Koolivalitsuse direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

ÕPILASTERAAMATU VORM.

(Õpilase perekonna- ja cesnimi)	Järjekorra nr.																				
Sündimise aeg ja koht: ..... Rahvus: ..... Kodakondsus: ..... Usk: ..... Kodune keel: ..... Kus üles kasvanud: ..... Õpilase isa: ..... „ ema: ..... Hooldaja:	I klassi astumisel oskas lugeda, kirjutada (mittetarvilik kustutada) <table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">Astus kooli</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Lahkus koolist (aasta ja kuupäev)</th> </tr> <tr> <th style="width:15%;">Aasta ja kuupäev</th> <th style="width:10%;">Klass</th> <th style="width:35%;">Kust; kui teisest koolist, siis selle nimetus</th> <th style="width:15%;">Kursust lõpetamata</th> <th style="width:25%;">Kursuse lõpetamisel</th> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	Astus kooli			Lahkus koolist (aasta ja kuupäev)		Aasta ja kuupäev	Klass	Kust; kui teisest koolist, siis selle nimetus	Kursust lõpetamata	Kursuse lõpetamisel										
Astus kooli			Lahkus koolist (aasta ja kuupäev)																		
Aasta ja kuupäev	Klass	Kust; kui teisest koolist, siis selle nimetus	Kursust lõpetamata	Kursuse lõpetamisel																	

Edasijõudmine koolis. Hinded märgitakse numbritega, kusjuures 5 = väga hea, 4 = hea, 3 = rahuldav, 2 = puudulik, 1 = nõrk.

Õppeaasta	Klass	Poolaastad	Eestikeel	(Õppekeel)	Usuõpetus	Kodulugu	Matemaatika	Loodisõpetus ja tervishoid	Maateadus	Ajalugu ja kodanikõpetus	Joonistamine	Tööõpetus	Laulmine	Võimlemine	Kirjatehnika	Käitumine	Hoolsus	Puudunud päevade arv	Hilinemise korjade arv	Õppenõukogu otsused ja andmed sügiseks antud õppeülesannete täitmise kohta. Klassi (kooli) juhataja allkiri.	
	I																				
	II																				
	k																				
	I																				
	II																				
	k																				
	I																				
	II																				
	k																				
	I																				
	II																				
	k																				
	I																				
	II																				
	k																				

Märkusi õpilase iseloomu arenemise kohta:

Märkusi õpilase elukäigu kohta pärast koolist lahkumist:

Dokumendid, mis õpilasele antud koolist lahkumisel: 1) ..... 2) .....
 3) .....

(Õpilase allkiri)

Lisa nr. 2.

ARHIIVIRAAMATU VORM.

Järje nr.	Arhiivi andmise aeg	Kirjakogude, raamatute ja asjade nimetus	Aastakäik	Arv	Kausta või raamatu nr.	Lehtede arv arhiivaalis	Märkusi

Lisa nr. 3.

RAUDTEETUNNISTUSTE REGISTER.

Järje nr.	Õpilase perekonna- ja eesnimi	Tunnistuse			
		Liik (vorm)	Väljaandmise kuupäev ja aasta	Maksvuse täht aja kuupäev ja aasta	Tagasi-toomise kuupäev ja aasta

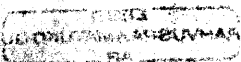
Lisa nr. 4.

NIMESTIK KAUSTALE Nr. ....

Järje nr.	Kirja		Kellelt või kellele	Kirja sisu	Lehekülg
	Daatum	nr.			

Vastutav toimetaja A. Kurvits.
Väljaandja: Haridusministeerium.

Riigi Trükikoja trükk
Tallinn, Niine t. 11

... ..